

VANN- OG AVLØPSLØSNING FOR SJUSJØEN. KOMMUNEDELPLAN FOR DET ØVRIGE

Sluttbehandles i: Kommunestyret			Fordeling: *
ArkivsakID.:	JournalpostID.:	Arkiv:	Saksbehandler:
08/1712	08/5760	K2-M30	Per Even Johansen

Behandling:	Dato:	Saksnummer:
Formannskapet	02.04.2008	092/08
Kommunestyret	16.04.2008	044/08

Dokumenter:

Kort omtale av alternativene i overordnet plan	Vedlegg 1
Kart over alternativene i overordnet plan	Vedlegg 2
Oppdimensjonering pga kommunale anlegg	Vedlegg 3
Andre kostnader for Ringsaker kommune på lang sikt	Vedlegg 4
Vann avløp Moelv – Buvika	Vedlegg 5
Redusert utbygging fra Sjusjøen til Moelv	Vedlegg 6
Budsjettregulering	Vedlegg 7
Brev fra Pihlske Sameie av 16. november 2005	Utrykt
Brev fra Pihlske Sameie og Nes Almenning av 17. november 2005	Utrykt
K-sak 036/06 den 5.4.06, utvidelse av vann- og avløpsnett til Storåsen, Lauvlia, Ljøsheim og Grunnåsen.	Utrykt
Grunneiernes utredning om utvidelse av vann- og avløpsnett til Storåsen, Lauvlia, Ljøsheim og Grunnåsen.	Utrykt
K-sak 125/06 den 20.12.06, budsjett 2007 og økonomiplan 2007-2010	Utrykt
K-sak 064/07 den 23.5.07, overordnet plan for vann- og avløpsløsninger i fjellområdene, godkjenning av kostnadsoverslag for konsulentutredning.	Utrykt
E-mail fra fylkesmannen i Hedmark 4.12.07 vedr. naturbasert renseanlegg – Åstdalen.	Utrykt
Konsulentutredning vedr. overordnet plan for vann- og avløpsløsninger i fjellområdene.	Utrykt
K-sak 016/08 den 30.1.08, interpellasjon – miljøet og utbygging i fjellet	Utrykt

Fakta:

Ringsakerfjellet har landets største hyttekonsentrasjon med over 5000 hytter. Tradisjonelt har fjellet hatt en tredeling i forhold til utbygd infrastruktur: Sjusjøområdet har vann- og avløpsforsyning (VA) og elektrisk forsyning. Ljøsheimområdet er uten VA, men har elektrisk forsyning. Hytteområdene i Åstdalen har verken VA eller elektrisk forsyning.

Sjusjøområdet er tilknyttet kommunalt VA med overføringsanlegg til/fra Lillehammer kommune. Avtale om bygging av anlegg og overføringskapasitet mellom Lillehammer og Ringsaker kommuner kom i stand i forbindelse med OL'94. Anleggene ble i hovedsak finansiert med statlige bevilgninger. Avtalen med Lillehammer kommune regulerer hvor mye vann og avløp kommunen kan få/levere til Lillehammer. Kommunen og grunneierne inngikk et samarbeid om utbygging av et lokalt VA-nett som dekker det sentrale Sjusjøområdet,

områdene langs Nordsetervegen og Sjusjøvegen, Rømåsen og Natrudstilen. Kommunen bygger ut og finansierer hovedledninger basert på en andel av forventet framtidige tilknytningsgebyrer. Grunneierne bygger ut fellesledninger og kommunen overtar drift og vedlikeholdet. Denne felles satsningen på VA-utbygging har vært svært vellykket. I områder med mulighet for VA-tilknytning er vel 80 % av abonnementsgrunnlaget tilkoblet, og utgjør ca. 7000 pe (personenheter).

Grunneierne Phil AS og Nes Almenning ber i brev av 16. og 17. november 2005 Ringsaker kommune vurdere økonomiske og anleggsmessige muligheter for å tilby offentlig vann og avløp til områdene nord for Storåsen, Nesbyen, Ljøsheim og Grunnåsen. Forut for brevene har grunneierne forsøkt å finne lokale vann- og avløpsløsninger, men har ikke lyktes med dette. Kommunestyret vedtok i sak 036/06 den 5.4.06 at Ringsaker kommune er positive til at grunneierne utreder videre utbygging av offentlige vann- og avløpsløsninger nord for Storåsen, Lauvliå, Ljøsheim og Grunnåsen.

Senere samme år vedtar kommunestyret følgende i sak 125/06 den 20.12.06:
Rådmannen bes utrede kostnader vedr. opparbeidelse av vann-avløp på strekningen Moelv-Buvika.

Grunneiernes utredning om utvidelse av de eksisterende vann- og avløpsanlegg til de nye fjellområdene forelå 31. januar 2007. Utredningen viste at utvidelsen vil føre til kapasitetsproblemer på eksisterende vann- og avløpsanlegg. En ulempe med grunneiernes utredning var at utvidelsen omfattet bare 42 % av all planlagt utvikling i fjellområdene og tok ikke hensyn til planlagt utvikling i de eksisterende områdene på Sjusjøen. Det var behov for en overordnet plan for løsning av vann og avløp der det tas hensyn til all planlagt utbygging i fjellet. Basert på kommuneplanen og grunneiernes vurderinger vil det totale behovet for VA-anlegg i fjellområdene tilsvare ca. 26.000 pe. Ut fra dette vedtok kommunestyret i sak 64/07 den 23.5.07 et kostnadsoverslag på kr 350.000 til utredning av en overordnet plan for vann og avløp i fjellområdene.

I samme sak fremgår at innspilte planer og VA-tilknytning til nye hytteområder, samt estimert utvikling i eksisterende dekningsområder, vil kreve en betydelig kapasitetsøkning i forhold til det som eksisterende anlegg kan ivareta.

Rådmannen har forutsatt at den overordnede planen for vann og avløp i fjellområdene ble politisk behandlet. I saken skulle det tas stilling til prinsippløsninger for vann og avløp, samt forhandlinger med grunneierne om finansiering. I utgangspunktet er det grunneiere/utbyggere som skal finansiere vann- og avløpsløsningene, men kommunen kan ut fra forventede tilknytningsgebyrer velge å bidra med finansiering av en del av kostnadene.

Kommunestyret vedtok følgende i sak 016/08 den 30.1.08, vedr interpellasjon – miljøet og utbygging i fjellet:

Følgende forslag oversendes til formannskapet, som bes om å utforme et mandat til en komite:

- *En av komiteene får i oppdrag å utrede en egen plan for fjellområdene i Ringsaker. Denne planen skal gi en bred konsekvensanalyse for videre utbygging i fjellet der det fokuseres på miljø og klima. Den må belyse alternative vann- og kloakkssystemer og alternative fornybare energikilder. Inntil en slik plan er vedtatt av kommunestyret, skal det ikke utføres større prosjekter innen vann, vei og kloakk i fjellet.*
- *Kommunestyret ber administrasjonen i Ringsaker utrede lokale rensesanlegg i Ringsakerfjellet.*

Formannskapet ble i et eget temamøte 6.2.08 vedr. Ringsaker fjellet – status og utfordringer informert om kommuneplanens arealdel, detaljplaner under utarbeidelse og den overordnede vann- og avløpsutredningen.

Etter kommunestyrets vedtak i sak 016/08 den 30.1.08, vurderes det oppstart av en kommunedelplan for fjellet med en politisk styringsgruppe. Planarbeidet antas å ta ca 1,5 år. Avløpskapasiteten på Sjusjøen er tilnærmet fullt utnyttet i forhold til avtalen med Lillehammer. Kommunestyrets vedtak kan derfor innebære full stans av alle nye byggetillatelser på Sjusjøen mens arbeidet med kommunedelplanen pågår. Dette er betenkelig i forhold til at kommunestyret har vedtatt nye reguleringsplaner for Sjusjøen og flere store utbyggingsprosjekter er på gang i tillit til dette. I tillegg går kommunen glipp av tilknytningsgebyrer for vann og avløp med ca 5 mill kr/år så lenge utsettelsen pågår. Dette må i tilfelle kompenseres med høyere årsgebyrer.

Denne saken omhandler:

- Rådmannens svar på kommunestyrets bestilling av en overordnet plan for vann og avløp i fjellområdene.
- Lokale renseanlegg i Ringsakerfjellet.
- Rådmannens svar på kommunestyrets bestilling av utredning om kostnader vedr. opparbeidelse av vann og avløp fra Moelv til Buvika.
- Utbygging i områder med eksisterende vann og avløp på Sjusjøen.
- Kommundelplan for de øvrige fjellområdene.

Vurdering:

OVERORDNET PLAN FOR VANN OG AVLØP I FJELLOMRÅDENE.

Kommunestyret vedtok i sak 64/07 den 23.5.07, at det utredes en overordnet plan for vann og avløp i fjellområdene. Rammene for den overordnede planen er at det skal være offentlig vann og avløp. Omfanget av utbyggingen skal være i hht grunneiernes planer (dvs 26.000 pe) og standarden på hyttene skal være som på Sjusjøen dvs med innlagt vann. Løsninger utenfor disse rammene omfattes ikke av den overordnede planen.

Lokale renseanlegg i Ringsakerfjellet.

Et mulig utslipp til Åsta har vært forelagt fylkesmannen i Hedmark. Fylkesmannen er i mail 4.12.07 svært betenkt i forhold til etablering av et stort avløpsanlegg i Åstdalen og oppgir mange grunner for dette, deriblant at Åstdalen er varig vernet mot kraftutbygging og tekniske inngrep.

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har siden 1987 utført overvåking av vannkvaliteten i sjøer og vassdrag i Ringsaker kommune og resultatene er presentert i årsrapporter. Uansett hvor gode rensresultater det er fra renseanlegg vil det alltid være noe utslipp som tilføres resipienten. Den viktigste faktoren er utslipp av fosfor fordi dette er minimumsfaktoren for algeoppblomstring i ferskvann. Rapportene fra NIVA er godt egnet til å vurdere om sjøer er egnet som resipienter for utslipp fra renseanlegg. Det gjengis følgende fra NIVA-rapporter:

Sør Mesna (NIVA rapport 2005): Vannkvaliteten er mindre god med hensyn på fosfor pga litt overgjødning. Det var tilfeller i 2003 og 2004 med oppblomstring av blågrønnalger. Sjøen er ømfintlig overfor næringssaltforurensning (overgjødning), og det er derfor fortsatt ønskelig at særlig tilførsel av fosfor blir ytterligere redusert.

Nord Mesna (NIVA rapport 2001): Vannkvaliteten er mindre god med hensyn på fosfor. En bør om mulig redusere tilførsel av fosfor for å opprettholde akseptabel miljøkvalitet.

Grunna (NIVA rapport 2002): Vannkvaliteten er mindre god med hensyn på fosfor. Tilførsel av fosfor må ikke øke hvis akseptabel miljøkvalitet skal opprettholdes.

Ljøsvannet (NIVA rapport 2005): Vannkvaliteten er dårlig med hensyn på fosfor. Det var noe oppblomstring av blågrønnalger. Sjøen er klart overgjødset og det er viktig å begrense tilførsel av fosfor mest mulig for å opprettholde/gjenopprette akseptabel miljøkvalitet.

Mesnali renseanlegg som slipper ut rensset avløp til Sør Mesna er i dag tilknyttet med ca 500 pe. En utvidelse av renseanlegget til å ta imot ca 19.000 pe er urealistisk jfr NIVAs rapporter. NIVA-rapportene viser at det ikke er egnede resipienter i fjellområdene, og utbygging i fjellområdene kan ikke løses ved lokale renseanlegg.

Aktuelle løsninger.

Det er vurdert 7 alternativer innenfor rammen for utredningen. En kort omtale av alternativene er vist i vedlegg 1. Kostnadene med alternativene er vist i tabell 1 under.

ALT.	AVLØP TIL	VANN FRA	KOSTNAD
1	Bergundhaugen - Næroset - Moelv	Moelv	281,7
2	Mesnali- Olasvea - Næroset - Moelv	Moelv	281,9
3	Mesnali- Olasvea - Næroset - Moelv	Nord Mesna	240,0
5	Mesnali - Lillehammer	Lillehammer	237,1
6	Mesnali - Lillehammer	Nord Mesna	237,7
7	Mesnali - Brøttum - Moelv	Nord Mesna	254,6
8	Fordrøyningsbasseng for avløp Sjusjøen	Nord Mesna	224,3

Tabell 1 Kostnadene med alternativene (mill.kr)

I utgangspunktet er det grunneierne/utbyggere som skal finansiere løsningene, evt. kan kommunen velge å bidra med deler av investeringene basert på en andel av framtidige tilknytningsgebyrer. Av tabell 1 framgår at det mest gunstige alternativet for grunneierne vil være alt 8 Fordrøyningsbasseng for avløp. Deretter er det omtrent likt mellom alt 5, 6 (Lillehammer) og alt. 3 overføring av avløp til Moelv via Næroset.

Eksempel på fordeling av kostnadene er vist for alt 3 Næroset:

- 71 mill kr er i Ljøsheimområdet
- 87,5 mill kr er i Sjusjøområdet
- 9,7 mill kr er i Kroksjøområdet
- 71,7 mill kr er overføring fra Mesnali til Moelv.

Utfordringer i nordre del av Ringsaker.

Renseanleggene i Mesnali, Brøttum, Lismarka er ca 30 år og det må snart bygges nye renseanlegg. Nytt renseanlegg på Brøttum bør legges inn i neste økonomiplan for å ta imot ny utbygging (f.eks i Almslia) evt. nedlegging av renseanlegget og overføring av avløpet til Moelv. Ny vannforsyning til Brøttum er vist i gjeldende økonomiplan.

Det er ikke offentlig vann og avløp fra Brandbutajet til Næroset. De spredte avløpsanleggene på strekningen er av dårlig standard og utslippet påvirker vannkvaliteten i Moelva i negativ retning. Avløp til Næroset kan medføre at Åsen renseanlegg på sikt (etter 2032 når anlegget er 30 år) kan nedlegges og avløpet overføres til Moelv.

For Ringsaker kommune vil disse investeringene komme på sikt uansett hvilket alternativ som velges. Dersom Ringsaker kommune skal bidra med noe finansiering eller overta drift og vedlikehold av vann- og avløpsanlegg, så er det to forhold som kommunen bør vurdere.

Det første forholdet er de investeringer kommunen bør gjøre fordi ledningsanlegget fra fjellet føres like i nærheten av de kommunale anleggene som er nevnt over. Dette er kostnader med oppdimensjonering av anleggene. Eksempler på oppdimensjonering er:

- For alt. 3 Næroset: Mesnali renseanlegg nedlegges og tilkobles ledningsanlegget. Ledningsanlegget oppdimensjoneres for å ta hensyn til framtidig nedleggelse av Lismarka og Åsen renseanlegg. Avløpsanlegget oppdimensjoneres på strekningen Brandbutajet – Næroset for å gi plass til eksisterende og ny bebyggelse. På samme strekning medlegges vannledning i samme grøft.
- For alt. 7 Brøttum: Renseanleggene i Mesnali, Lismarka og Brøttum nedlegges og tilkobles ledningsanlegget. På Brøttum medlegges vannledning i ledningsgrøft fra eksisterende renseanlegg til Mjøskanten.
- For alt. 5 og 6 Lillehammer: Renseanlegget i Mesnali nedlegges.

Noen alternativ løser flere utfordringer for kommunen, men ingen alternativ løser alle utfordringer og alternativene vil også ha noen ulemper. Det andre forholdet som bør vurderes er kommunens framtidige kostnader med å løse disse ulempene. Eksempler på ulemper er:

- Alt. 3 Næroset: Anlegget er forberedt for å ta imot Lismarka og Åsen renseanlegg, men disse er ikke tilkoblet. Dette løser ikke nedlegging av Brøttum renseanlegg eller vann til Brøttum.
- Alt. 5 og 6 til Lillehammer: Løser Mesnali renseanlegg, men ingen av de andre utfordringene.
- Alt. 7 Brøttum: Løser ikke vann og avløp mellom Brandbutajet og Næroset, eller nytt Åsen renseanlegg i framtiden.
- Alt. 8 Fordrøyningsbasseng: Løser ingen kommunale utfordringer.

Det må tas hensyn til kostnadene ved å løse disse utfordringene i nordre del av Ringsaker når det skal rangeres de mest økonomiske fordelaktige alternativene. Tabell 2 under viser en økonomisk sammenstilling for de mest realistiske alternativene. Det gis følgende forklaringer:

- Rad 2 viser det som er mest fordelaktig for grunneierne.
- Rad 3 viser oppdimensjoneringskostnadene kommunen bør ta som følge av at alternativet velges. Det vises til vedlegg 3 for detaljert beskrivelse.
- Rad 4 viser andre kostnader Ringsaker kommune kan forvente på lengre sikt for å løse ulempene (de andre utfordringene i nordre del av kommunen). Det vises til vedlegg 4 for detaljert beskrivelse.
- Rad 5 viser sum kostnader og kan brukes for å rangere de mest økonomiske fordelaktige alternativene dersom det bare var en part som skulle betale kostnadene.

	Alt 3 Mesnali - Olasvea - Næroset - Moelv. Vann fra Nord- Mesna	Alt 6 Mesnali - Lillehammer. Vann fra Nord- Mesna	Alt 7 Mesnali - Brøttum - Moelv. Vann fra Nord- Mesna	Alt 8 Fordrøynings basseng. Vann fra Nord- Mesna
Kostnader for vann og avløp fra fjellområdene	240,0	237,7	254,6	224,3
Oppdimensjonering pga kommunale anlegg	18,5	3,8	9,7	0
Andre kostnader for RK på lang sikt (20 år?)	33,3	70,3	51,8	77,3
Sum kostnader (mill.kr)	291,8	311,8	316,1	301,6

Tabell 2: Sammenstilling av kostnader (mill.kr)

Tabellen 2 over viser at alt 3 Næroset vil være det mest fordelaktige for kommunen, men noe dyrere for grunneierne. Alt 6 Lillehammer og alt 8 Fordrøyningsbasseng er svært ugunstig for kommunen. Alt 7 Brøttum er ca 10 mill kr dyrere for Ringsaker kommune enn alt 3 Næroset, men vesentlig dyrere for grunneierne.

VANN OG AVLØP FRA MOELV TIL BUVIKA.

Det vises til kommunestyrets vedtak i sak 125/06 den 20.12.06 om utredning av kostnader ved opparbeidelse av vann og avløp på strekningen Moelv-Buvika. I alternativene for overordnet plan for vann og avløp i fjellområdet er investeringene for å løse vann og avløp til Næroset utredet. I vedlegg 3 er merkostnadene for oppdimensjonering av overføringsanlegg for å tilknytte aktuelle grendelag/bygder vist. Kostnadsoverslag for å løse vann og avløp fra Moelv til Næroset/Buvika, som et separat anlegg som vist i vedlegg 5, er beregnet til 37,8 mill.kr.

UTBYGGING I OMRÅDER MED EKSISTERENDE VANN OG AVLØP PÅ SJUSJØEN.

Av kommunestyrets forslag til formannskapet i sak 016/08 den 30.1.08 framgår at det ikke skal utføres større prosjekter innen vann, vei og kloakk i fjellet inntil en egen plan for fjellområdene i Ringsaker er vedtatt av kommunestyret. Dette betyr stans i all ny utbygging på Sjusjøen i ca 1,5 år mens arbeidet med kommunedelplanen pågår.

Avløpskapasiteten på Sjusjøen er tilnærmet fullt utnyttet i forhold til avtalen med Lillehammer, og all ny utbygging på Sjusjøen krever at avløpet enten må avlastes (ledes vekk) fra Sjusjøen eller fordrøyes. Manglende avklaring på valg av løsning gjør at tilknytning til vann og avløp må utsettes inntil det er avklaring på løsning og finansiering av vann og avløp.

Dette er uheldig i forhold til at kommunestyret har vedtatt nye reguleringsplaner på Sjusjøen (og flere reguleringsplaner er på gang). Det ligger på trappene utbygging av ca 1000 nye enheter på Sjusjøen i nær framtid, f.eks ved Sjusjøen fjellstue, Panorama, Birkebeinerbakken og Høyfjellshotellet. Framdriften ved disse prosjektene er:

- Ved Birkebeinerbakken ønskes det bygging av interne veg, vann og avløp fra våren. Det er behov for å søke tilknytning til vann og avløp fra august/sept 08.
- Nye hytter i Natrudstilen er bestilt og skal settes opp i år. I den forbindelse vil det bli søkt om tilknytning til vann og avløp.
- Det er planer om fortetting av hytter i eksisterende områder på Sjusjøen sentrum hvor det er behov for å søke om tilknytninger til vann og avløp.
- Fase 2 ved Fjellstua er lagt ut for salg og framdrift for tilknytning til vann og avløp er som for Birkebeinerbakken.
- Utbyggingen ved Panorama. Framdrift for tilknytning til vann og avløp er som for Birkebeinerbakken.

Oppsummert forventes det en meget stor aktivitet på Sjusjøen i år.

Konsekvensen av kommunestyrets forslag til formannskapet i k.sak 016/08 den 30.1.08, om stans av større prosjekter, vil innebære at kommunen på dramatisk måte griper inn i igangværende næringsvirksomhet i et etablert område på Sjusjøen. Mange har basert sin næringsvirksomhet på Sjusjøen, og her finnes det vedtatt kommuneplan og vedtatte reguleringsplaner for ny utvikling. Kommuneplanens arealdel 2006-2010 (2018) ble vedtatt av kommunestyret i sak 077/07 den 27.6.07 etter en bred prosess, og er grunnlag for forventninger om de prosjektene som er på tur. Grunneiere/utbyggere har allerede innrettet seg etter kommuneplan og reguleringsplaner samt etter signaler gitt i forhåndskonferanser og

møter med regulerings-/byggemyndighet. En konsekvens av kommunestyrets vedtak kan derfor være at det rettes erstatningskrav mot kommunen.

Det bør derfor søkes etter løsninger som i minst mulig grad stanser eller hindrer den igangværende utbygningen på Sjusjøen. Det virker fornuftig å skille mellom Sjusjøen (der offentlig vann og avløp er etablert) og fjellet for øvrig hvor det ikke er etablert offentlig vann og avløp (Kroksjølia, Lauvlia, Ljøsheim og Grunnåsen), når en vurderer framdrift og prioritering vedr. videre vann- og avløpsutbygging.

Realisering av reguleringsplanene på Sjusjøen og pågående utbygging på Sjusjøen er avhengig av at avløpsmengdene fra Sjusjøen enten må avlastes fra Sjusjøen eller fordrøyes. Tiltakene for Sjusjøen er uavhengig av evt. utvidelse av de offentlige vann- og avløpsanlegg mot Kroksjølia eller Ljøsheim, og må gjøres uansett utfallet av arbeidet med kommunedelplanen. Kommunen og grunneierne kan, uavhengig av kommunedelplanarbeidet, ta stilling til hvordan avløpet fra Sjusjøen skal løses og finansieres.

Utbygging av vann og avløp i de øvrige fjellområdene utenom Sjusjøen kan vurderes i kommunedelplanen i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 016/08 den 30.1.08.

Valg av løsning.

De to mest realistiske løsningene for avløp fra Sjusjøen er en redusert utbygging etter alt. 3 der avløpet fra Sjusjøen overføres via Mesnali og Næroset til Moelv, eller en redusert utbygging etter alt. 8 fordrøyningsbasseng, der avløpet fordrøyes før det overføres til Lillehammer.

Avtalen Ringsaker kommune har med Lillehammer kommune tilsvarer dagens avløp fra ca 7000 pe på Sjusjøen. Veksten i fjellområdene kan håndteres ved å bygge fordrøyningsbasseng for de 1000 nye enhetene (4000 pe) som står på trappene eller totalt de 26000 pe som er i dimensjoneringsgrunnlaget for den overordnede plan for vann og avløp.

Kapasiteten ved renseanlegget i Lillehammer er nesten fullt utnyttet og fordrøyningsbasseng på Sjusjøen for den økte utbyggingen medfører større belastning på renseanlegget i Lillehammer og overskridelse i forholdet til avtalen. Ringsaker kommune må påregne kostnader med utvidelse av Lillehammer renseanlegg og avklaring med Lillehammer før fordrøyningsbasseng kan bygges. Det antas en langvarig prosess med utredning av løsninger, kostnader, forhandlinger og vedtak i Lillehammer kommune.

Redusert utbygging etter alt. 8 fordrøyningsbasseng vil være en dyr løsning for Ringsaker kommune (jfr. tabell 2) og kommunen vil ha få fordeler av dette.

Rådmannen og grunneiere i fjellet er administrativt enige om at avlastning av avløp fra Sjusjøen bør gjøres etter alternativ 3, men med betydelig mindre omfang dvs. fra Tyria via Mesnali og Næroset til Moelv (vedlegg 6). Utbyggingen er kostnadsberegnet til 108 mill. kr. Det er også enighet om at det inngås forhandlinger om utbyggingsavtaler etter denne løsningen.

Grunneierne er villige til å samarbeide med kommunen for å finne en løsning for Sjusjøen, og rådmannen anbefaler at kommunestyret vedtar at det inngås forhandlinger med grunneierne om utbyggingsavtaler og finansiering av en redusert utbygging for Sjusjøen som vist over. Anleggene dimensjoneres for full utbygging mot Kroksjølia og Ljøsheim, men det tas ikke stilling til denne utbyggingen i nærværende sak.

Behov for klare signaler for aktiviteten på Sjusjøen.

Ved å gå inn for en løsning for Sjusjøen sentrum skaper kommunestyret en trygghet for at avløpspørsmålet går i orden. Dette innebærer at de allerede godkjente og planlagte byggeprosjektene kan fortsette som før. Når det gjelder tilknytning til vann og avløp er dette avhengig av at utbyggingsavtalene med grunneierne blir vedtatt av kommunestyret. Tilknytning for enkelthytter kan tillates som før inntil dette er på plass. For de større prosjektene må tilknytning avvende kommunestyrets godkjenning av utbyggingsavtalene høsten 2008 (se under). Dette samsvarer bra med forventet framdrift for de større byggeprosjektene. Etableringen av intern veg, vann- og avløpsanlegg for Birkebeinerbakken kan tillates, men tilknytning til offentlig vann og avløp må avvendes til godkjenning av utbyggingsavtalene foreligger.

Oppsummert må kommunestyret m.a.o. allerede i nærværende sak gi så klare signaler for en VA-løsning på Sjusjøen at igangsatte og planlagte (godkjente) utbygningsaker kan fortsette i visshet om at en slik VA-løsning er på plass høsten 2008, forutsatt at det oppnås enighet med grunneierne om en utbygningsavtale for VA-løsningen. Dersom slike signaler ikke kan gis nå, så får det den konsekvens at kommunens bygningsmyndighet fra nå av ikke kan gi flere nye byggetillatelser fordi søker ikke kan vise til godkjent VA-løsning når prosjektene er klare for tilkobling. Det vil i så fall få store negative konsekvenser for grunneiere/utbyggere som har planlagt og disponert i tillit til allerede vedtatt kommuneplan, godkjente reguleringsplaner og tillatelser/signaler som er gitt.

Framdrift.

Det foreslås følgende framdrift i saken:

- 16. april 2008: Kommunestyret går inn for at prinsipp-løsning for avlastning av avløp fra Sjusjøen baseres på en redusert utbygging etter alt. 3 Næroset som vist i vedlegg 6, og at det inngås forhandlinger om utbyggingsavtaler med grunneiere. Byggeprosjektene på Sjusjøen fortsetter som planlagt.
- Etter 16. april: Forhandlinger med grunneiere
- Høst 2008: Kommunestyret vedtar utbyggingsavtalene med grunneierne og godkjenning av kostnadsoverslag for finansiering av Ringsaker kommunes andel av kostnadene. I samme sak belyses konsekvenser for tilknytningsgebyrer og årsgebyrer for vann og avløp. Tilknytning til vann og avløp for de større prosjektene på Sjusjøen kan deretter tillates.
- Etter kommunestyrets vedtak høsten 2008 regnes det med 0,5 år med prosjektering og deretter 1-1,5 år med utbygging av vann- og avløpsanleggene.

Forholdet til Lillehammer kommune.

Lillehammer kommune sier at de midlertidige overskridelser i forhold til avtalen med Ringsaker kommune kan aksepteres i utbyggingstiden for de nye VA-anleggene. I tillegg må det saneres avløpsledning ved Birkebeinerbakken, samt oppgradere en pumpestasjon – anslått til en kostnad på ca 2 mill kr. Finansiering av dette vil være en del av utbyggingsavtalen med grunneierne, og utførelse vil evt. skje etter kommunestyrets vedtak høsten 2008. For øvrig vil overføringsanleggene til/fra Lillehammer være uendret. Overføring til/fra Lillehammer vil fortsette som i dag også etter at de nye VA-anleggene er ferdig for avlastning fra Sjusjøen. Det blir ingen endringer i forhold til eksisterende avtale med Lillehammer.

Forhold til budsjett og økonomiplan:

Oversikten nedenfor viser fjellrelaterte prosjekter som ligger inne i gjeldende økonomiplan 2008-2011. Samlet sett utgjør dette 32,2 mill. kr. Prosjektene er satt opp før det var aktuelt

med avlasting av avløp fra Sjusjøen sentrum til Moelv, og forutsetter utbyggingsavtaler med grunneierne.

Prosjekt nr	Navn	Beløp og år
71023	Storåsen høydebasseng med vannledning	9,7 mill i 2010
71040	Rømåsen nytt høydebasseng	4 mill i 2011
71046	Va utbygging i fjellet	2,5 mill i 2009 og 5 mill i 2011
72042	Sanering ved Birkebeinerbakken	3,5 mill i 2008
72048	Va utbygging i fjellet	<u>2,5 mill i 2009 og 5 mill i 2011</u>
	Sum økonomiplan 2008-2011	<u>32,2 mill kr</u>

Som det framgår at tabell 2 kan en redusert VA-utbygging etter alt. 3 fra Sjusjøen via Mesnali til Moelv medføre at kommunen bør finansiere en oppdimensjonering av anleggene tilsvarende 18,5 mill. kr. I dette ligger medlegging av vannledning og oppdimensjonering av avløp fra Brandbutajet til Næroset, trykkøker og høydebasseng i Næroset, nedlegging av Mesnali renseanlegg og oppdimensjonering for å ta imot avløp fra framtidig nedlegging av renseanleggene i Lismarka og Åsen. Oppdimensjoneringen kan finansieres ved omdisponering av midler som allerede er innarbeidet i økonomiplan 2008-2011.

Når det gjelder Moelv renseanlegg vil den gjennomsnittlige avløpstilførselen (m³) og beregnet maks tilførsel (m³) ved full utbygging i fjellet ligge innenfor kapasitetsreserven ved renseanlegget. En overføring av avløp fra fjellområdene vil medføre et vesentlig mer konsentrert avløpsvann. I tillegg vil avløpsvannet endre karakter på grunn av den lange oppholdstiden i ledningsnett. Dette vil medføre at mer av det organiske stoffet vil komme fram til anlegget i løst form og vil ikke fjernes ved kjemisk rensing. Overføringen vil derfor utløse bygging av en høyt belastet biologisk reaktor ved anlegget. Kostnadene med dette er inkludert i prosjektet. I tillegg vurderes ventilasjonsanlegget ved Moelv renseanlegg.

Økt utbygging i fjellet vil medføre større belastning på vegnettet til Sjusjøen. Kapasiteten på vegnettet vurderes å være tilfredsstillende. Økt trafikkbelastning kan øke behovet for gang- og sykkelveger f.eks på strekningene Moelv-Næroset, Mesnali-Sjusjøen eller ved Åsen. Det kan også være behov for utbedringer av vegkryssinger. Kostnadene med trafikksikkerhet er ikke inkludert i prosjektet. Behovene for trafikksikkerhetstiltak vurderes i forbindelse med kommunens trafikksikkerhetsplan.

Dersom forhandlingene om utbyggingsavtalene medfører høyere kostnader for Ringsaker kommune enn det som er i gjeldende økonomiplan, må økningen tas inn i økonomiplan 2009-2012.

I forbindelse med utbyggingsavtalene er det behov for ca 50.000 kr til noe konsulenthjelp til avklaring av noen detaljer av teknisk art og se på mulighetene for å redusere noe av usikkerhetene på 10 % som ligger inne i kostnadene. Det er et overforbruk på ca 150.000 kroner ved utarbeidelse av den overordnede plan for vann og avløp som følge av at det er vurdert flere alternativer og mer dokumentasjon enn tidligere antatt ved tilbudsforespørselen. Merarbeidet har vært nødvendig og gitt bedre grunnlag for beslutninger.

KOMMUNEDELPLAN FOR DE ØVRIGE FJELLOMRÅDENE.

For det øvrige fjellet utenom Sjusjøen foreslås at det utarbeides en kommunedelplan med en politisk styringsgruppe. Styringsgruppa skal lede arbeidet med kommunedelplanen. Kommunedelplanen begrenses til områder som er vurdert som utbyggingsområder for vann og avløp utenom Sjusjøen, dvs Kroksjølia, Laulia, Ljøsheim og Grunnåsen. Styringsgruppa

skal vurdere bruk og vern av fjellet og koordinere sitt arbeid i forhold til styringsgruppa for arbeidet med energi- og klimaplanen, som ble vedtatt igangsatt av formannskapet i sak 052/08 den 20.2.08.

Proessen med kommunedelplanen innebærer utarbeidelse av planprogram og utredning av konsekvenser for alternative VA-løsninger med finansiering, konsekvenser for forurensning, biologisk mangfold, kulturmiljø, landskap, friluftsliv og utbyggingsmønster.

I tillegg til konsekvensutredningen kan det være behov for å engasjere konsulenthjelp til andre tema som styringsgruppa ønsker belyst. Arbeidet med kommunedelplanen antas å ta ca 1,5 år.

Forslag til vedtak:

1. Prinsippløsning for avlasting av avløp fra Sjusjøen baseres på en redusert utbygging etter alt 3. Næroset, som vist i vedlegg 6.
2. Det annonseres oppstart av arbeidet med utbyggingsavtaler for vann og avløp fra Sjusjøen til Moelv mellom Ringsaker kommune og grunneierne.
3. Rådmannen gis fullmakt til å forhandle med grunneierne om utbyggingsavtaler for vann og avløp fra Sjusjøen etter prinsippløsningen i pkt 1. De framforhandlede utbyggingsavtaler legges fram til kommunestyret for godkjenning.
4. Med forbehold om at det oppnås enighet med grunneierne/utbyggerne om finansieringen av en VA-løsning, så kan utbyggingen på Sjusjøen i mellomtiden fortsette for større godkjente prosjekter og for enkelthytter i henhold til godkjent reguleringsplan og byggetillatelse.
5. Det utarbeides kommunedelplan for Kroksjølia, Laulia, Ljøsheim og Grunnåsen.
6. Gjennomføring av kommunedelplanen gjøres ved:
 - A. Det utnevnes en politisk styringsgruppe bestående av følgende medlemmer:
 1. (leder)
 2.
 3.
 4.
 5.
 - B. Styringsgruppen skal utarbeide utkast til kommunedelplan. Planen skal vurdere konsekvenser for videre utbygging i fjellet der det fokuseres på miljø slik det framgår av saksframstillingen.
 - C. Frist for styringsgruppens arbeid er 1.10.2009.
 - D. Rådmannen tilrettelegger sekretariatsfunksjonen for styringsgruppa.
7. Den overordnede plan for vann og avløp i fjellområdene, prosjekt 72039, godkjennes med følgende kostnadsoverslag:

Avklaringer i forhold til utbyggingsavtaler:	200.000 kr
Konsekvensutredning:	150.000 kr
<u>Supplerende utredninger for styringsgruppa:</u>	<u>100.000 kr</u>
<u>Sum</u>	<u>450.000 kr</u>

8. Det vedtas budsjettregulering som vist i vedlegg 7.

Rådmannen i Ringsaker, den 13.3.2008

Jørn Strand

Ole Roger Strandbakke
Plan- og næringsjef

Per Even Johansen
Re leder teknisk drift

02.04.2008 Formannskapet
Enstemmig vedtak.
Rådmannens innstilling tiltres.

FSK-092/08 Innstilling til kommunestyret:

1. Prinsippløsning for avlasting av avløp fra Sjusjøen baseres på en redusert utbygging etter alt 3. Næroset, som vist i vedlegg 6.
2. Det annonseres oppstart av arbeidet med utbyggingsavtaler for vann og avløp fra Sjusjøen til Moelv mellom Ringsaker kommune og grunneierne.
3. Rådmannen gis fullmakt til å forhandle med grunneierne om utbyggingsavtaler for vann og avløp fra Sjusjøen etter prinsippløsningen i pkt 1. De framforhandlede utbyggingsavtaler legges fram til kommunestyret for godkjenning.
4. Med forbehold om at det oppnås enighet med grunneierne/utbyggerne om finansieringen av en VA-løsning, så kan utbyggingen på Sjusjøen i mellomtiden fortsette for større godkjente prosjekter og for enkelthytter i henhold til godkjent reguleringsplan og byggetillatelse.
5. Det utarbeides kommunedelplan for Kroksjølia, Laulia, Ljøsheim og Grunnåsen.
6. Gjennomføring av kommunedelplanen gjøres ved:
 - A. Det utnevnes en politisk styringsgruppe bestående av følgende medlemmer:
 1. (leder)
 2.
 3.
 4.
 5.
 - B. Styringsgruppen skal utarbeide utkast til kommunedelplan. Planen skal vurdere konsekvenser for videre utbygging i fjellet der det fokuseres på miljø slik det framgår av saksframstillingen.
 - C. Frist for styringsgruppens arbeid er 1.10.2009.
 - D. Rådmannen tilrettelegger sekretariatsfunksjonen for styringsgruppa.
7. Den overordnede plan for vann og avløp i fjellområdene, prosjekt 72039, godkjennes med følgende kostnadsoverslag:

Avklaringer i forhold til utbyggingsavtaler:	200.000 kr
Konsekvensutredning:	150.000 kr
<u>Supplerende utredninger for styringsgruppa:</u>	<u>100.000 kr</u>
<u>Sum</u>	<u>450.000 kr</u>
8. Det vedtas budsjettregulering som vist i vedlegg 7.

16.04.2008 Kommunestyret

Forslag fremmet i møte:

I møtet ble det fremmet følgende forslag relatert til formannskapetets innstilling punkt 6:

- A. Det utnevnes en politisk styringsgruppe bestående av følgende medlemmer:

Medlem	Forslagsstiller
--------	-----------------

Kåre Korsveien (Ap) – Leder	Geir Roger Borgedal (Ap)
Åse Gyda Skålerud (Sp)	Geir Roger Borgedal (Ap)
Edel Karin Joløkken (Sv)	Geir Roger Borgedal (Ap)
Haakon Wiig (RI)	Odd-Hermann Roel Børke (H)
Sjur Johannes Alhaug (V)	Odd-Hermann Roel Børke (H)

Svein Rømo (Ap) fremmet følgende forslag til nytt punkt 9 i vedtaket. Dette ble senere foreslått oversendt formannskapet for videre behandling:

”Rådmannen bes vurdere i egen sak om offentlig avkloakking av bebyggelsen langs Avskåkalivegen i Mesnali, Lismarka sentrum og Brukroa kan tilrettelegges i forbindelse med utbygging av avløpsledning for Sjusjøen.”

Svein Rømo (Ap) foreslo følgende som nytt punkt 10 i vedtaket:

”Rådmannen bes vurdere miljømessige konsekvenser ved å legge kloakkledning i Næra, og vurdere alternativ om å legge kloakkledning på land langs Næra.”

Morten Andersen (V) fremmet følgende alternative forslag til punkt 4 i vedtaket:

4. Med forbehold om at det oppnås enighet med grunneierne/utbyggerne om finansieringen av en VA-løsning, så kan utbyggingen på sentrale Sjusjøen i mellomtiden fortsette for større godkjente prosjekter og for enkelthytter i henhold til godkjent reguleringsplan og byggetillatelse.

Ole Johan Hjelmsstad (Sp) foreslo at Morten Andersen (V) forslag ble endret til:

4. Med forbehold om at det oppnås enighet med grunneierne/utbyggerne om finansieringen av en VA-løsning, så kan utbyggingen på sentrale Sjusjøen, områdene langs Nordsetervegen og Sjusjøvegen, Rømåsen og Natrudstilen i mellomtiden fortsette for større godkjente prosjekter og for enkelthytter i henhold til godkjent reguleringsplan og byggetillatelse.

Morten Andersen (V) fremmet følgende alternative forslag til punkt 5 i vedtaket:

5. Det utarbeides kommunedelplan for Kroksjølia, Laulia, Ljøsheim og Grunnåsen, samt Kuåsen, Elgåsen og Aksjøen. Disse områdene må defineres geografisk av politisk styringsgruppe.

Votering:

Formannskapets innstilling punkt 1 til og med 3 enstemmig vedtatt.

Det ble votert alternativt mellom formannskapets innstilling punkt 4 og forslag til endring av punktet som ble fremmet av Morten Andersen (V)/Ole Johan Hjelmsstad (Sp). Forslag til endring i punkt 4 som ble fremmet av Morten Andersen (V)/Ole Johan Hjelmsstad (Sp) ble enstemmig vedtatt.

Det ble votert alternativt mellom formannskapets innstilling punkt 5 og forslag til endring av punktet som ble fremmet i møtet av Morten Andersen (V). Forslag til endring i punkt 5 som ble fremmet av Morten Andersen (V) enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling punkt 6, med de foreslåtte medlemmer av styringsgruppen enstemmig vedtatt. Kåre Korsveien ble enstemmig valgt som leder av styringsgruppen.

Formannskapets innstilling punkt 6 B til og med D, samt punkt 7 og 8 enstemmig vedtatt.

Det ble enstemmig vedtatt å oversende forslag til nytt punkt 9, som ble fremmet i møtet av Svein Rømo (Ap), til formannskapet.

Forslag til nytt punkt 10, som ble fremmet i møtet av Svein Rømo (Ap) falt med 18 mot 21 stemmer.

KST-044/08 Vedtak:

1. Prinsippløsning for avlasting av avløp fra Sjusjøen baseres på en redusert utbygging etter alt 3. Næroset, som vist i vedlegg 6.
2. Det annonseres oppstart av arbeidet med utbyggingsavtaler for vann og avløp fra Sjusjøen til Moelv mellom Ringsaker kommune og grunneierne.
3. Rådmannen gis fullmakt til å forhandle med grunneierne om utbyggingsavtaler for vann og avløp fra Sjusjøen etter prinsippløsningen i pkt 1. De framforhandlede utbyggingsavtaler legges fram til kommunestyret for godkjenning.
4. Med forbehold om at det oppnås enighet med grunneierne/utbyggerne om finansieringen av en VA-løsning, så kan utbyggingen på sentrale Sjusjøen, områdene langs Nordsetervegen og Sjusjøvegen, Rømåsen og Natrudstilen i mellomtiden fortsette for større godkjente prosjekter og for enkelthytter i henhold til godkjent reguleringsplan og byggetillatelse.
5. Det utarbeides kommunedelplan for Kroksjølia, Laulia, Ljøsheim og Grunnåsen, samt Kuåsen, Elgåsen og Aksjøen. Disse områdene må defineres geografisk av politisk styringsgruppe.
6. Gjennomføring av kommunedelplanen gjøres ved:
 - A. Det utnevnes en politisk styringsgruppe bestående av følgende medlemmer:
 1. Kåre Korsveien (Ap) – Leder
 2. Åse Gyda Skålerud (Sp)
 3. Edel Karin Joløkken (Sv)
 4. Haakon Wiig (Rl)
 5. Sjur Johannes Alhaug (V)
 - B. Styringsgruppen skal utarbeide utkast til kommunedelplan. Planen skal vurdere konsekvenser for videre utbygging i fjellet der det fokuseres på miljø slik det framgår av saksframstillingen.
 - C. Frist for styringsgruppens arbeid er 1.10.2009.
 - D. Rådmannen tilrettelegger sekretariatsfunksjonen for styringsgruppa.
7. Den overordnede plan for vann og avløp i fjellområdene, prosjekt 72039, godkjennes med følgende kostnadsoverslag:

Avklaringer i forhold til utbyggingsavtaler:	200.000 kr
Konsekvensutredning:	150.000 kr
<u>Supplerende utredninger for styringsgruppa:</u>	<u>100.000 kr</u>
<u>Sum</u>	<u>450.000 kr</u>

8. Det vedtas budsjettregulering som vist i vedlegg 7.

9. Følgende forslag oversendes formannskapet for videre behandling:

”Rådmannen bes vurdere i egen sak om offentlig avkloakking av bebyggelsen langs Avskåålivegen i Mesnali, Lismarka sentrum og Brukroa kan tilrettelegges i forbindelse med utbygging av avløpsledning for Sjusjøen.”

Kort omtale av alternativene i overordnet plan

Felles for alle alternativ:

Alle alternativ har kapasitetsmessig samme dimensjoneringsgrunnlag. Overføring mot Lillehammer forutsettes opprettholdt på eksisterende anlegg med de kapasiteter som er avtalt med Lillehammer kommune. Høydebasseng for vann dimensjoneres med volum tilsvarende 24 timers forbruk. Ledningsanlegg, høydebasseng og pumpestasjoner forutsettes utført etter den standard som er vedtatt for Ringsaker kommune. Alle alternativ dekker inn anleggsbidrag for kapasitetsmessig oppgraderinger av renseanleggene i Moelv, respektive Lillehammer. Tilsvarende oppgradering er forutsatt for Moelv vannverk i alternativ 1 og 2.

Alt. 1 – Overføring av vann og avløp via Mesnali, Bergundhaugen, Næroset og til Moelv:

Fra Grunnåsen, Ljøsheim, Nesbyen og Lauvliå overføres vann og avløp til Bergundhaugen. Fra hytteområdene langs Sjusjøvegen, Rømåsen, Natrudstilen og deler av Sjusjøen overføres vann og avløp ned til Mesnali og videre til Bergundhaugen. Fra Bergundhaugen er det felles VA-overføring til Næra og Næroset og videre ned til Moelv.

Alt. 2 – Overføring av vann og avløp via Mesnali, Olasvea, Næroset og til Moelv:

Fra Grunnåsen, Ljøsheim, Nesbyen og Lauvliå overføres vann og avløp til Eftastjernet ved Natrudstilen og videre til Sjusjøvegen ved Beinstigen. Fra hytteområdene langs Sjusjøvegen, Rømåsen og deler av Sjusjøen overføres vann og avløp ned til Beinstigen. Fra Beinstigen er det felles VA-overføring til Mesnali, Olasvea, Næra og Næroset og videre ned til Moelv.

Alt. 3 – Overføring av avløp via Mesnali, Olasvea, Næroset og til Moelv. Lokalt vannverk i Mesnali:

Alternativet har identiske tracévalg med alt. 2. I dette alternativet forsynes fjellet med vann fra et lokalt vannverk i Mesnali med råvann fra Mesna.

Alt. 4 – Lokalt renseanlegg med utslipp i Mesna. Lokalt vannverk i Mesnali:

Dette alternativet er ikke utredet da et stort lokalt renseanlegg vil gi økt forurensende utslipp. Dette er ikke akseptabelt i forhold til vannkvaliteten for Mesnavassdraget. Konsentrasjonen av fosfor i Mesna er høyere enn forventet naturtilstand og bør reduseres, ikke økes.

Alt. 5 – Overføring av vann og avløp via Mesnali, Nord Mesna, Vårsetergrenda og til Lillehammer:

Alternativet er identisk med alt. 2 for fjellområdene og ned til Mesnali. Fra Mesnali er det felles VA-overføring med sjøledninger i Nord Mesna og Vårsetergrenda og videre ned til Lillehammer.

Alt. 6 – Overføring av avløp via Mesnali, Nord Mesna, Vårsetergrenda og til Lillehammer. Lokalt vannverk i Mesnali:

Alternativet har identiske tracévalg med alt. 5. I dette alternativet forsynes fjellet med vann fra et lokalt vannverk i Mesnali med råvann fra Mesna.

Alt. 7 – Overføring av avløp via Mesnali, Lismarka, Brøttum og til Moelv. Lokalt vannverk i Mesnali:

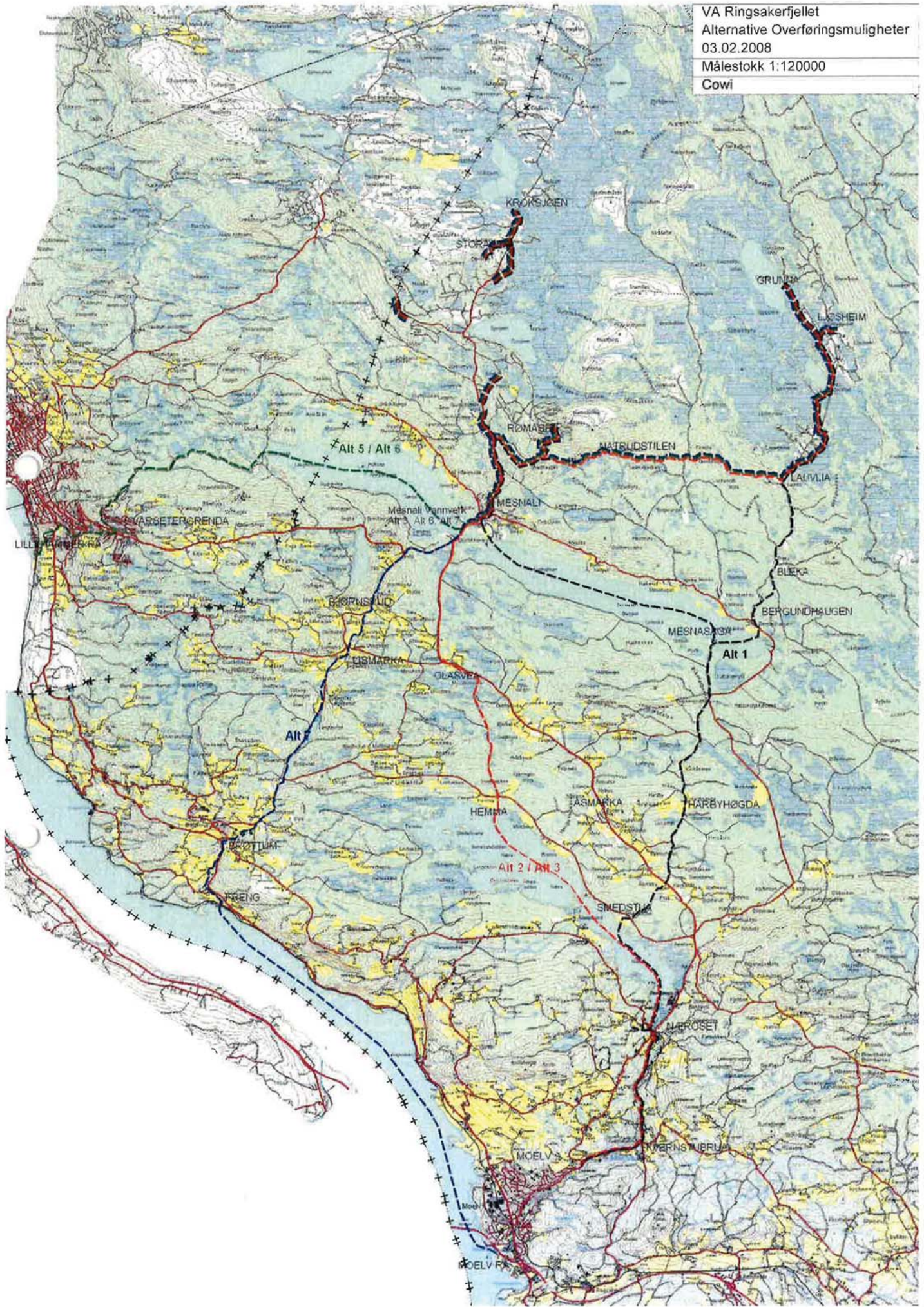
Alternativet er identisk med alt. 3 for fjellområdene og ned til Mesnali. Fra Mesnali er det overføring av avløp via Lismarka, Brøttum, Freng ved Mjøsa og videre med sjøledning til Moelv. I dette alternativet forsynes fjellet med vann fra et lokalt vannverk i Mesnali med råvann fra Mesna.

Alt. 8 – Overføring av avløp med fordrøyningsbasseng ved Beinstigen, via eksisterende overføringsanlegg til Lillehammer. Lokalt vannverk i Mesnali:

I dette alternativet forutsettes alt avløp overført til Lillehammer med den maksimale kapasitet som er avtalt med Lillehammer kommune. Det kreves fordrøyningsbasseng for betydelige avløpsmengder i høysesongene. Det beregnede totale bassengvolumet er 15000 m³ og den maksimale varigheten på fordrøyningen er ca. 20-25 dager. Det beregnes tilsvarende totalt ca. 80 døgn i året med fordrøyning. Det må forventes lukt fra fordrøyningsbassenget.

Løsningen krever periodevis akkumulering av alt avløp i områdene på begge sider av Sjusjøvegen, Rømåsen, Natrudstilen og alt avløp som overføres fra Ljøsheimområdet. I tillegg må tidvis avløp fra ca. 2000 pe fra Sjusjøområdet pumpes over Vassbakken og slippes ned til fordrøyningsbassenget.

I dette alternativet forsynes fjellet med vann fra et lokalt vannverk i Mesnali med råvann fra Mesna. En løsning med fordrøynings-/akkumuleringsbasseng for vann vil være dyrere enn det lokale vannverket.



Vedlegg 3

**Kostnader for å oppdimensjonere overføringsanleggene for aktuelle grendelag/bygder på strekningene:
Disse investeringer er det forutsatt at kommunen tar i forbindelse med bygging av overføringsanleggene.**

	Ait. 1	Ait. 2	Ait. 3	Ait. 5	Ait. 6	Ait. 7	Ait. 8
Mesnali: Oppdimensjonering	Overføring av vann og avløp via Mesnali, Bergundhaugen, Nærøset og til Moelv 8,1 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av vann og avløp via Mesnali, Olasvea, Nærøset og til Moelv 6,5 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp via Mesnali, Olasvea, Nærøset og til Moelv. Lokalt vannverk i Mesnali 3,3 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av vann og avløp via Mesnali, Nord Mesna, Vårsetergrenda og til Lillehammer 7,4 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp via Mesnali, Nord Mesna, Vårsetergrenda og til Lillehammer. Lokalt vannverk i Mesnali 3,8 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp via Mesnali, Lismarka, Brøttum og til Moelv. Lokalt vannverk i Mesnali 3,2 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp med fordrøyningsbasseng, via eksist. overføringsanlegg til Lillehammer. Lokalt vannverk i Mesnali 0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)
Lismarka: Oppdimensjonering	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	2,4 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	1,0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	1,1 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)
Asmarka: Oppdimensjonering	1,9 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	1,7 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0,8 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)
Brøttum: Oppdimensjonering	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	5,4 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)
Nærøset: Oppdimensjonering	8,6 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	8,4 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	13,4 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)	0,0 mill. kr. (Ingen tilknytning)
Sum investeringer	18,6 mill. kr.	19,0 mill. kr.	18,5 mill. kr.	7,4 mill. kr.	3,8 mill. kr.	9,7 mill. kr.	0,0 mill. kr.

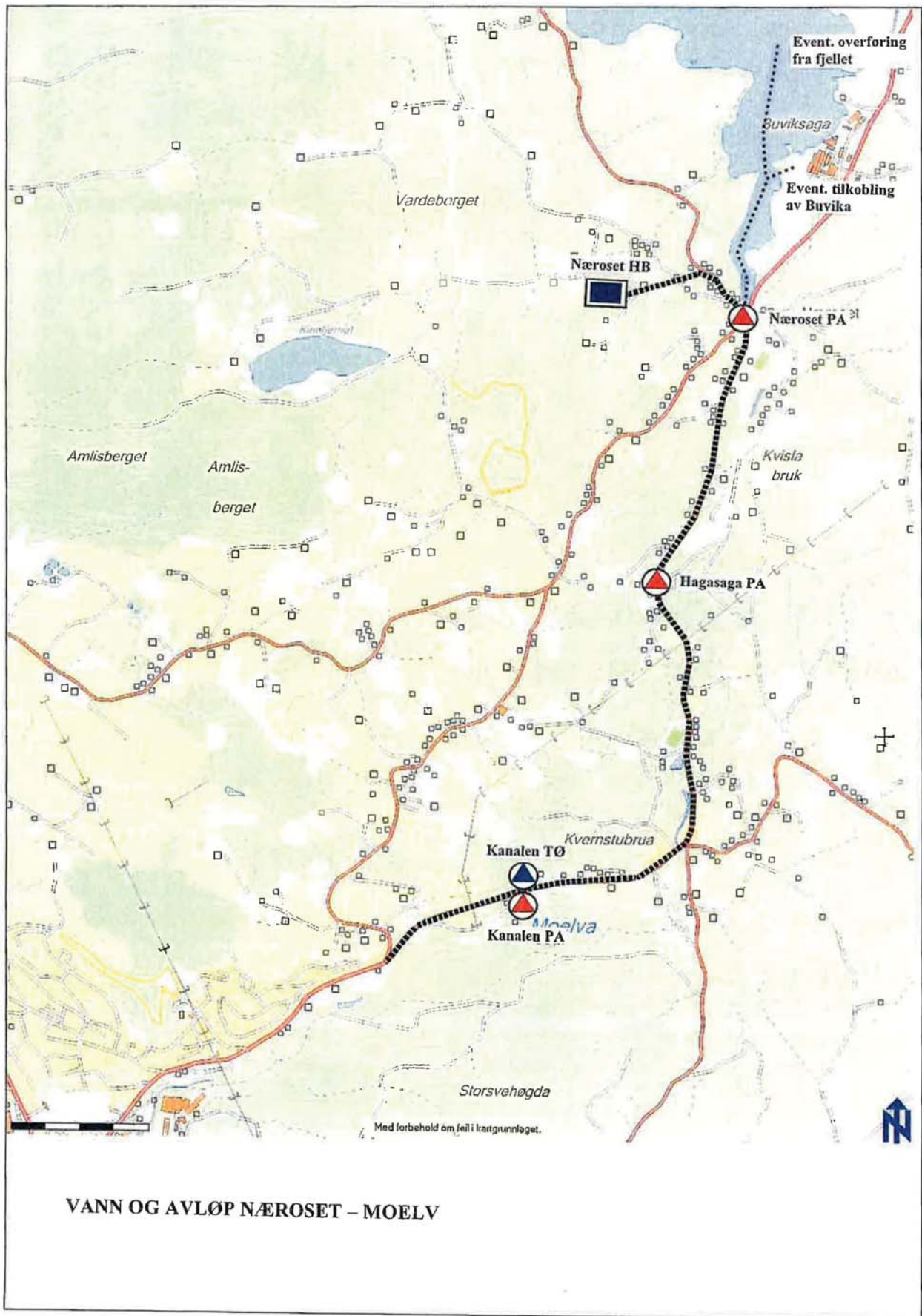
Vedlegg 4

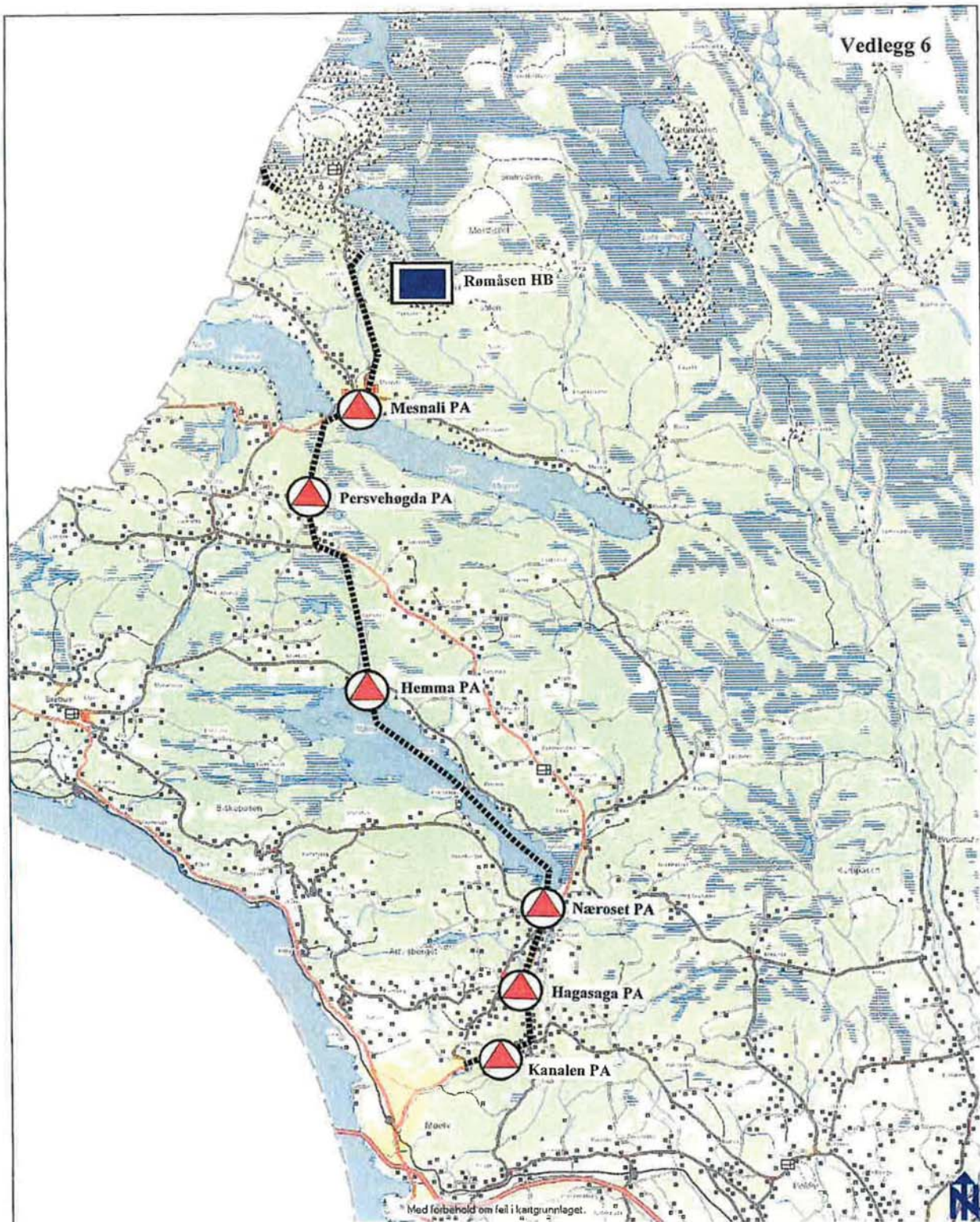
Kostnader for kommunen ved å reinvestere eksisterende renseanlegg i grendelag/bygder, samt å tilrettelegge for VA-tilknytning Næroset - Moelv. Disse investeringer kan kommunen selv velge tidspunkt for å gjennomføre.

	Alt. 1	Alt. 2	Alt. 3	Alt. 5	Alt. 6	Alt. 7	Alt. 8
Mesnali: Tilknytningskostnader (VA)	Overføring av vann og avløp via Mesnali, Bergundhaugen, Næroset og til Moelv 0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av vann og avløp via Mesnali, Olasvea, Næroset og til Moelv 0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp via Mesnali, Olasvea, Næroset og til Moelv. Lokalt vannverk i Mesnali 0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av vann og avløp via Mesnali, Nord Mesna, Vårsetergrenda og til Lillehammer 0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp via Mesnali, Nord Mesna, Vårsetergrenda og til Lillehammer. Lokalt vannverk i Mesnali 0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp via Mesnali, Lismarka, Brøttum og til Moelv. Lokalt vannverk i Mesnali 0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	Overføring av avløp med fordrøyningsbasseng, via eksist. overføringsanlegg til Lillehammer. Lokalt vannverk i Mesnali 7,0 mill. kr. (Refinansiert RA)
Lismarka: Tilknytningskostnader (A)	7,0 mill. kr. (Refinansiert RA)	9,0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	9,0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	7,0 mill. kr. (Refinansiert RA)	7,0 mill. kr. (Refinansiert RA)	0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	7,0 mill. kr. (Refinansiert RA)
Asmarka: Tilknytningskostnader (A) (Invest er neddiskontert)	2,1 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	1,8 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	1,8 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	3,0 mill. kr. (Tilknytning Næroset)	3,0 mill. kr. (Tilknytning Næroset)	3,0 mill. kr. (Tilknytning Næroset)	3,0 mill. kr. (Tilknytning Næroset)
Brøttum: Tilknytningskostnader vann (V)* Tilknytningskostnader avløp (A)	11,0 mill. kr. 11,5 mill. kr. (Separat utbygging)	11,0 mill. kr. 11,5 mill. kr. (Separat utbygging)	11,0 mill. kr. 11,5 mill. kr. (Separat utbygging)	11,0 mill. kr. 11,5 mill. kr. (Separat utbygging)	11,0 mill. kr. 11,5 mill. kr. (Separat utbygging)	11,0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	11,0 mill. kr. 11,5 mill. kr. (Separat utbygging)
Næroset: Tilknytningskostnader (VA)	0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	0 mill. kr. (Tilkn. overføringsledn.)	37,8 mill. kr. (Separat utbygging)	37,8 mill. kr. (Separat utbygging)	37,8 mill. kr. (Separat utbygging)	37,8 mill. kr. (Separat utbygging)
Sum investeringer	31,6 mill. kr.	33,3 mill. kr.	33,3 mill. kr.	70,3 mill. kr.	70,3 mill. kr.	51,8 mill. kr.	77,3 mill. kr.

* Brøttum kan også forsynes med vann fra Mesnali vannverk til tilnærmet samme kostnad.

Renseanleggene i Mesnali, Lismarka og Brøttum er tilnærmet like gamle (ca 30 år) og forutsatt reinvestert i 2014. Asen RA (Asmarka) er bygd i 2002 og forutsatt reinvestert i 2035, investeringene er neddiskontert til 2014.





**OVERORDNET PLAN FOR VANN- OG AVLØPSLEDNINGER
I FJELLOMRÅDENE**

Redusert utbygging – fra Sjusjøen til Moelv

ENDRING AV ÅRSBUDSJETT 2008 (Kommunestyret)

(Alle beløp i hele tusent)

INVESTERING:	Ansv	Tjen.	Art	Betegnelser	Prosj.	Objekt	Vedt. budsj.	Nytt forslag	Merutg./ mindreinnt.	Mindreutg./ merinnt.	Ford/ kode
620000	3530	3230	Teknisk drift Avløpsnett	72039			0	450	450		1
910000	8800	3948	Vedlikehold, nybygg, nyanlegg Interne transaksjoner Interne fin. tran	*			0	-450		450	1
			Bruk av ubundne investeringsfond								
			Sum endringer					450	450	450	

*) Gjelder 2530001 Investeringsfondet